

Bella que mantens la meva vida...

Joan Bustos Prados

Conte presentat en el 15è Premi de
narrativa curta per Internet TINET

Tinet
www.tinet.cat

Quan era petita vaig tenir una amiga. Érem inseparables. Carolina, es deia. Les nostres mares ens vestien iguals, fumaven el mateix tabac i compartien confidències al marge dels marits disciplinats i absents. Nosaltres dues inventàvem jocs, històries i cançons en tardes de pa amb xocolata. *Veniu a berenar, nenes!*, era el crit que ens feia retornar al món real, presidit pel desordre de sobretaula i el televisor sonant de fons. Juntes vam viatjar sense sortir de la meva habitació. Ella assumia personatges, mentre que jo era sempre la mateixa criatura perduda que demanava disculpes per tot. En acabat, esmunyint-nos pels passadissos de casa meva, acabàvem davant del vell piano desafinat de la tieta de ma mare. Només emparant-me en les tecles esdentegades jo reprenia les regnes del joc. *Saps tocar aquesta cançó?* em reptava la Carolina taral·lejant una melodia de moda. Li responia amb la musiqueta requerida, gairebé sense titubejos. Això li feia molta gràcia al pare, crec recordar, però tampoc no hi posaria la mà al foc. La meva amiga ballava solemne, amb els ulls tancats, com hauria fet jo mateixa per ser-ne una prolongació, si no hagués hagut de generar la banda sonora. Els jocs es van acabar el vespre que es va saber que sa mare i mon pare eren amants. *Vine a sopar, nena*, va ordenar-me la mare, seriosa, hieràtica per haver descobert la pantomima. A casa, els àpats ritmaven la monotonia. Amb el seu crit sec exclòia per primer cop, també per últim, la meva amiga, a qui vaig perdre la pista al mateix temps que al pare. D'aquell vespre recordo la mirada atordida de la mare de la Carolina, el cop de porta que es va endur totes dues, i el silenci que es va instal·lar des d'aleshores ençà a la casa, amb prou feines interromput pel soroll dels coberts mentre paràvem taula soles. *Que no esperem el pare?* vaig aventurar insegura

d'haver entès la situació. La mare aleshores va deixar de parlar, tot i que de no de manera absoluta: saludava els coneguts, feia encàrrecs i em renyava si les notes no eren bones. Però va deixar de parlar-me. Fins que em vaig refugiar en la meva habitació i vaig aprendre a fer soroll que esmorteís el silenci sobrevingut.

Vam coincidir (amb la Carolina, no amb el pare) a penes fa uns mesos. Segur que em va costar reconèixer-la perquè ja no vestíem iguals. Voldria haver-li dit que m'hauria agradat tenir una germana. Que ella en tenia tots els números. Que... Però la cua de la caixa de l'hipermercat, la premsa i el fons musical indesitjat no conviden a confidències, confessions o reconeixements. Em va semblar que seguia el ritme d'una cançoneta de moda, mentre soterrava per sempre el meu número de mòbil en la memòria del seu aparell.

Poc després va començar a córrer la brama per la ciutat que jo era (una gran) músic. És cert que havia tocat en diverses formacions. Però el càrrec en una multinacional i una vida sentimental atzarosa m'havien allunyat de la música i també desequilibrat a parts iguals. És conegut l'efecte taca d'oli, un cas particular del que en física s'anomena simpatia. Algú parla de tu i de les teves qualitats, afegint detalls de collita pròpia, i n'exagera les preteses bondats per la fascinació de parlar amb impunitat d'una persona desconeguda i indefensa. I quan tot just assistia al meu ensorrament (la Marta havia marxat en silenci i els companys endegaven l'enèsima campanya de desprestigi en contra meu) vaig rebre una trucada absurda. En dic així per l'hora, per l'actitud de la interlocutora i sobretot per la transcendència que malgrat tot tindria. Ho tinc tot aquí dins, i per això ho estic

escrivint, és clar. Escriure serveix per traçar-se un mapa de l'existència. Damunt del paper, perdó, damunt de la pantalla de l'ordinador, no hi abismes insondables més enllà dels marges. Així doncs, confondre la ruta no et fa incórrer en cap perill. Crec. Pels volts d'una altra mitjanit insomne, una veu femenina desconeguda (el nom tampoc no volia dir res per a mi) va formular una pregunta a boca de canó. No calien preàmbuls. *Què me'n dius, de dirigir un cor?* La meua resposta va ser retòrica i simètrica. *Dirigir un cor?* Ella va precisar. *Es tracta d'un programa innovador. El personal de l'hospital de N. es troba una nit per setmana per cantar.* La veu hi va afegir el meu nom i un dia i una hora perquè ens trobéssim. Evidentment s'havien quedat sense director. Allà era on encaixava jo. Havien substituït el *vine a sopar* pel *vine a dirigir*, sense opcions. *Hi ha coses que fan de mal parlar per telèfon, no et sembla?* Jo seguia irritada perquè la veu em suposava una disponibilitat i unes ganes més que discutibles. O perquè em parlava de tu. *Per què no truca a la meua millor amiga? Es deia, es diu Carolina. Havia de ser la germana que no tinc, Vol el seu mòbil?* Però no vaig arribar a objectar-hi res.

Vaig haver de recuperar apunts de l'adolescència. Tot i el llast del temps passat, és fàcil reconèixer-se en l'empremta dels mestres que hem tingut. Per la inseguretat que sentia em vaig conduir amb un rigor extrem en la primera sessió, sense obtenir-ne a canvi cap queixa o cap senyal d'estranyesa. Mentre suava malgrat el fred de la sala d'actes, em vaig dir a mi mateixa que era una ridícula i una *flipada*. Així m'anomenava la neboda de la Marta. Clarividència? La Marta no hi és perquè em prenc les coses massa a la valenta. Però també perquè hi havia una Altra amb majúscula, de qui sé el nom. Però el

dolor m'impedeix escriure'l. Amb prou feines vam fer uns exercicis vocals per escalfar la veu, tal vegada l'ambient. La vintena de cantaires es van deixar fer, cansats i resignats. No em vaig atrevir a demanar-los què havien treballat fins aleshores. Impossibile d'individualitzar-los: tot i que algunes de les veus em van semblar, encara que fos per un instant, crits d'ajuda. Aleshores hi vaig descobrir pacients, i les seves mirades eren les úniques que transmetien alguna emoció. Però davant del meu pànic instantani i irreal, va prevaldre la racionalitat. Què havia de passar? A la meva indicació *Hem acabat per avui, moltíssimes gràcies a tothom*, un aplaudiment va ser el tret de sortida per a confidències murmurades, mentre es buidava la sala tan ràpidament i tan disciplinadament com s'havia omplert. *Sóc l'Àlicia Torrents, psiquiatra. La mare del projecte. I no, no penso cantar. Només faltaria...*

Vaig reconèixer la veu. Aquest cop sí. Mentre s'acostava enèrgica em va somriure per treure ferro a la confessió. *Que contini els altres*, era el missatge: la seva tasca es limitava a l'elaboració de conclusions pagades amb els diners de l'obra social de l'entitat bancària de torn. Ella pretenia que ens saludéssim amb un parell de petons a la galta. Jo, que seguia terroritzada per la por escènica, em vaig limitar a allargar la mà i vam encaixar. Aleshores va sentenciar alguna cosa que no recordo i jo només volia marxar, perquè reconeixia en els seus ulls la mirada de la Marta, i l'eco dels balls infantils de la Carolina. Tanmateix jo només podia recuperar la postura de la meva mare cridant a algú per berenar. L'hora ho feia inviable. *Anem a fer un cafè?* Va ser ella, però, qui va trencar el gel. Finalment en vam prendre un a peu dret, davant d'una màquina que anunciava que amb el llum

vermell encès, calia introduir l'import exacte. *He decidit que l'activitat ha d'estar oberta també als pacients.* El to d'ella era neutre, de l'estil: t'estic informant, novament. Primer t'he triat per dirigir el meu projecte personal. Ara et dic que hauràs de treballar amb gent amb patologies diverses. Algun problema? Doncs endavant. Bona nit.

Durant setmanes em vaig limitar a fer-los fer exercicis vocals i a experimentar amb cançons populars. A mesura que jo adquiria confiança s'anava esvaint l'olor de la Marta a casa, segurament perquè el primer que feia en llevar-me era ventilar les habitacions tot i el fred. I tal com s'esdevé en la teoria dels vasos comunicants, el buit que ella va deixar trobava relleu en la presència difusa de l'Àlicia als assajos. Mai no vaig atrevir-me a mirar-me-la: en tenia prou de saber que es fixava en mi, de vegades, mentre jo donava instruccions, corregia, feia repetir tal fragment. Quan el mal que sentia es va haver difuminat (ho sé perquè en somnis ja no buscava la Marta al seu racó del llit) vaig bescanviar el neguit per una tasca molt més ambiciosa. El festival de Nadal. Volia fer una peça del Renaixement francès, *Belle qui tiens ma vie*, de Jehan Tabourot.

El grup va quedar dividit en seccions i a cadascuna d'elles els vaig ensenyar la melodia corresponent. No va ser especialment laboriós que el conjunt sonés com un tot harmònic. És clar que els cantaires, pacients o no, tendien a deixar-se influir per la veu del company del costat, i se'ls encomanava una melodia que no pertocava. Era poca la meua experiència dirigint, però sabia que això passa en tots els cors.

Perquè vaig acceptar l'encàrrec? em preguntava a mi mateixa cada nit d'assaig, un cop a casa, asseguda davant

el televisor sense volum. De diners, no en veuria. Era per la mirada, per la veu de l'Àlicia? No exactament. Segur que volia aprendre'n alguna cosa, de tot plegat. Em fixava en les mirades òrfenes dels pacients, immenses en el seu dolor i per això mateix fràgils, que de manera imperceptible havien acabat cantant en grup en harmonia. M'emocionava seguir-ne l'evolució. En Ramon, pigat i grassonet, amb un tic que el feia odiós en primera instància. La Roser, riallera, serena i loquaç. L'Anna, altra i prima, que mai no canviava d'expressió. I tants i tants d'altres dels quals jo, enmig del tot indiscriminat, era capaç de filtrar l'aportació. Una constatació, però: de cap de les maneres els malalts tenien menys propensió per *sintonitzar-se* amb els altres que el personal que els atenia. Se'n podria fer una lectura filosòfica, de tot plegat, però ara no n'és el moment. Pocs dies abans del concert em vaig adonar que alguns interpretaven "Bella que mantens la meua vida captiva en els teus ulls" com si s'estigués adreçant a algú en concret. L'Anna, per exemple, em va assegurar que pensava en la seva filla, que no havia vingut a veure-la des que la van internar.

La nit de l'assaig general em vaig presentar amb el jersei del revés. Ningú, ni a la feina ni pel carrer, me n'havia dit res en tot el dia. Però des del principi la meua presència va desvetllar murmuris i algun somriure, orquestrat per la Roser. Va ser en Ramon qui va xerrar, finalment. *Avui no estàs fina*, va sentenciar seriós i correcte, com sempre. I va afegir el meu nom. Com si hagués estat un senyal convingut, les rialles es van encomanar de punta a punta, fins que vam haver d'aturar l'activitat del tot. Davant el meu astorament em va suggerir que anés a mirar-me al mirall. Vaig obeir d'una revolada i per primer cop en

moltes setmanes no hi vaig reconèixer la Marta, sinó a mi mateixa, a punt de plorar. Per fi. Vaig justificar-me: segur que era per tenir les costures del jersei per fora.

Per al festival de Nadal hi van ser presents, al cor i entre el públic, tots els malalts de la institució. L'Alícia va vetllar que se'ls subministrés medicació especial i roba de gala. Combinació de blancs i negres, ben contrastats, per evitar els infinits matisos de gris. Qui ha de ser-hi a dins, i qui a fora? Aquest seria el tema d'un debat per al qual no hi havia temps. També els familiars hi eren convidats. Els meus cantaires no van decebre ningú. Cap ni un es va equivocar. *Belle qui tiens ma vie* proclamava en Ramon amb la seva veu de baix. *Viens tôt me secourir/Ou il me faudra mourir* implorava l'Anna amb la seva veu de soprano. “Vine aviat a socórrer-me, o només em quedarà morir” afinava ella, tensa, fitant en va tots i cadascun dels seients de la platea. I jo no em podia treure del cap allò del *Captive dans tes yeux*, assumint que, tot i l'espai buit que s'acabava de crear en mi, l'Alícia ni tan sols em miraria. Captiva dins dels teus ulls...

Primera edició en ePUB i PDF: juny de 2012.

Aquest relat fou presentat en la 15a edició del Premi de narrativa curta per Internet TINET, inclòs dins el cartell de Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2011-2012 convocat per l'Ajuntament de Tarragona, Òmnium Cultural del Tarragonès i el Centre de Normalització Lingüística de Tarragona, amb el patrocini de la Diputació de Tarragona.

Publicat a www.tinet.cat.

Distribució sota llicència "[Reconeixement – No Comercial – Sense Obra Derivada \(by-nc-nd\) 3.0 Espanya](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/)" de Creative Commons.

